ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΟΛΟΚΟΛΑΜΣΚ ΙΛΑΡΙΩΝΑΣ: ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΕΧΕΙ ΟΞΥΝΘΕΙ ΤΟ ΠΡΌΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΟΥΝΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Συνέντευξη στο ειδησεογραφικό πρακτορείο "Interfax-Religion" παραχώρησε ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας. Ο Σεβασμιώτατος Ιεράρχης μίλησε για τις εργασίες της συνελθούσης αυτές τις ημέρες στο Αμμάν της Ιορδανίας συνεδριάσεως ολομέλειας της Διεθνούς Μικτής Επιτροπής επί του θεολογικού διαλόγου μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, καθώς και για τις δυσκολίες στο θεολογικό διάλογο με τη Ευαγγελική Λουθηρανική Εκκλησία της Φινλανδίας.

Ερώτ.: Σεβασμιώτατε, πρόσφατα ο Λουθηρανός Αρχιεπίσκοπος Τούρκου Κάρι Μιακίνεν ανακοίνωσε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας ακύρωσε διάλογο με την υπό τη διεύθυνσή του Ευαγγελική Λουθηρανική Εκκλησία της Φινλανδίας εξαιτίας διαφοράς στο θέμα των σεξουαλικών και φυλετικών μειονοτήτων. Πώς σχολιάζετε όλα αυτά;

Απάν.: Ο διάλογος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας με την Ευαγγελική Λουθηρανική Εκκλησία της Φινλανδίας άρχισε το 1970. Κατά τη μεσολαβούσα περίοδο έχουν συζητηθεί πλλά θεολογικά και λοιπά ζητήματα, έχει υιοθετηθεί σειρά κοινών κειμένων, που προέβαλαν τις θέσεις και των δυο Εκκλησιών επί των ποικίλης φύσεως θεολογικών και κοινωνικών ζητημάτων. Στα πλαίσια του επόμενου γύρου διαλόγου θα έπρεπε να συζητηθούν ζητήματα της χριστιανικής ανθρωπολογίας, δηλαδή η διδασκαλία περί ανθρώπου και σχέσεών του με τον Θεό και τον γύρω κόσμο.

Τα τελευταία χρόνια η προτεσταντική κοινότητα στη Δύση διέρχεται σοβαρή κρίση, η οποία οφείλεται στην αναθεώρηση από πολλές κοινότητες των σημαντικών πτυχών της χριστιανικής θεολογικής και ηθικής διδασκαλίας. Εξαιτίας επιρροής της φιλελεύθερης εκκοσμίκευσης στον εκκλησιαστικό βίο τινές προστεσταντικές κοινότητες στη Δύση αποφάσισαν την θέσπιση του γυναικείου ιερατείου όπως και τη χειροτονία των γυναικών σε βαθμό επισκόπου. Αυτό περιέπλεξε σημαντικά τους θεολογικούς διαλόγους μας, τους οποίους διεξήγαμε με σκοπό την προσέγγιση και όχι τη διάσταση μεταξύ των Ορθοδόξων Εκκλησιών και των προτεσταντικών κοινοτήτων. Επόμενη κίνηση ήταν η απόφαση εκ μέρους των ορισμένων προτεσταντικών κοινοτήτων να προβούν σε

ευλογία των ομοφυλοφιλικών ενώσεων, κάτι το οποίο καθιστά ανέφικτο το διάλογό μας μ΄αυτούς.

Παρόμοια πρακτική έρχεται σε ρητή αντίθεση με το χριστιανικό ήθος και τους ηθικούς κανόνες επί των οποίων στηρίζεται η διδασκαλία του Ευαγγελίου. Η απόρριψη των θεμελιωδών ηθικών κανόνων αμβλύνει την έννοια της αμαρτίας και της αρετής, στερεί από τον άνθρωπο τους ηθικούς προσανατολισμούς, καθιστώντας αυτόν έρμαιο των παθών του.

Στην Ευαγγελική Λουθηρανική Εκκλησία της Φινλανδίας τα τελευταία χρόνια έχει επίσης ενταθεί η συζήτηση επί των ως άνω θεμάτων. Η συζήτησή τους στα πλαίσια του θεολογικού διαλόγου με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη της σχετικής επιχειρηματολογίας. Δυστυχώς η Φινλανδική πλευρά δεν αποδείχθηκε πρόθυμη να συζητά αυτά τα θέματα στη γλώσσα της θεολογίας με βάση την κοινή εκκλησιαστική παράδοση και τη χριστιανική διδασκαλία περί του ήθους και όχι από απόψεως πρακτικής σκοπιμότητας.

Όπως τόνισε ο Άγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος κατά τη συνάντησή του στις 2 Σεπτεμβρίου ε.ε. με τον Αρχιεπίσκοπο Κάρι Μιακίνεν στη Μόσχα, σήμερα κάθε Εκκλησία έρχεται αντιμέτωπη με μια σοβαρή ηθική πρόκληση: είτε να μείνει πιστή στον Χριστό, είτε να αποκλείνει από την ιστορική της κλήση η οποία είναι να οδηγήσει τους ανθρώπους στη σωτηρία. Θα κληθούμε να απολογηθούμε για την επιλογή αυτή ενώπιον των μελλοντικών γενιών και του Θεού.

Σήμερα ένας ευρύς θεολογικός διάλογος με την Ευαγγελική Λουθηρανική Εκκλησία της Φινλανδίας, όπως τον διεξάγαμε τις προγενέστερες δεκαετίες, καθίσταται ανέφικτος. Ωστόσο η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας ελπίζει στη διατήρηση και την ανάπτυξη των σχέσεων με αυτή την Εκκλησία στον τομέα κοινωνικής διακονίας, στις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες και σε λοιπούς τομείς.

Ερώτ.: Στις 16 Σεπτεμβρίου στην πρωτεύουσα της Ιορδανίας Αμμάν έχει συνέλθει σε ΙΓ΄ συνεδρίαση ολομέλειας η Διεθνής Μικτή Επιτροπή επί του θεολογικού διαλόγου μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Ποιος είναι ο σκοπός της λειτουργίας της Επιτροπής; Ποια θέματα θα εξετασθούν στην συνεδρίαση ολομέλειας της Μικτής Επιτροπής στο Αμμάν που άρχισε τις εργασίες της;

Α**πάν.:** Η Διεθνής Μικτή Επιτροπή επί του θεολογικού διαλόγου μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας συστάθηκε το 1979 ως χώρος συζητήσεως των θεολογικών θεμάτων που έχουν σημασία και για τις δυο Εκκλησίες. Η Επιτροπή με ίση εκπροσώπηση των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας άρχισε τις εργασίες της το 1980.

Κατά την υπερτριαντάχρονη πορεία της η Διεθνής Μικτή Επιτροπή υιοθέτησε σειρά κοινών κοιμένων όπως: «Το μυστήριο της Εκκλησίας και της Ευχαριστίας υπό το φώς του μυστηρίου της Αγίας Τριάδος», «Η πίστη, τα μυστήρια και η ενότητα της Εκκλησίας» «Το μυστήριο της ιεροσύνης στη μυστηριώδη δομή της Εκκλησίας», τα οποία ανέδειξαν πολλά κοινά σημεία στις περί μυστηρίων διδασκαλίες των δυο Εκκλησιών. Ιδιαίτερη σημασία έχει το υπογραφέν στο Μπαλαμάντ το 1993 κείμενο με τίτλο «Ουνιτισμός, μέθοδος ενώσεως του παρελθόντος και η παρούσα αναζήτησις της πλήρους κοινωνίας», όπου οι Ρωμαιοκαθολικοί για πρώτη φορά επισήμως δέχθηκαν ότι ως πολιτική της Ρώμης που απέβλεπε στην καθυπόταξη των Εκκλησιών της Ανατολής η ουνία όχι μόνο δεν συνέβαλε στην προσέγγιση μεταξύ των Ορθοδόξων και των Ρωμαιοκαθολικών, αλλά αντιθέτως τους απομάκρυνε ακόμα περισσότερα. Το κείμενο καταδικάζει κατηγορηματικά κάθε μορφή προσηλυτισμού των Ορθοδόξων από τους Ρωμαιοκαθολικούς.

Δυστυχώς αυτό το επιτυχές εξ απόψεως θεωρητικής κείμενο δεν έλυσε τα προβλήματα στις σχέσεις μεταξύ των Ορθοδόξων και των Ελληνοκαθολικών, τα οποία ανέκυψαν εξαιτίας επαναλειτουργίας των ουνιτικών Εκκλησιών στη Δυτική Ουκρανία, στη Ρουμανία και λοιπές χώρες στο τέλος της δεκαετίας 1980 και αρχές 1990. Λόγῳ εντάσεως στις σχέσεις Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών με υπόβαθρο αυτό διακόπηκαν οι εργασίες της Μικτής Επιτροπής για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα για να ανανεωθούν μόλις το 2006.

Κατά το παρόν η Μικτη Επιτροπή ασχολείται με διδασκαλία περί του Πρωτείου και της συνοδικότητας στην Εκκλησία, για τη οποία μεταξύ των Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών υφίστανται πολλές διαφορές. Στο διάβα των αιώνων στη Ρωμαιοκαθολική και στην Ορθόδοξη Εκκλησία έχουν διαμορφωθεί εκκλησιολογικά πρότυπα τα οποία διαφέρουν μεταξύ τους: το μεν είναι κεντρικοποιημένο πρότυπο, το οποίο ως βάση έχει την αποδοχή στον Πάπα Ρώμης της παγκόσμιας δικαιοδοσίας, ενώ το δε βασίζεται στην ιδέα της καθολικής κοινωνίας μεταξύ των κατά τόπους αυτοκεφάλων Εκκλησιών. Η αποστολή της Επιτροπής είναι να αναδείξει τις διαφορές μεταξύ των δυο προτύπων καθώς και τα κοινά σημεία.

Κατά το στάδιο της προπαρασκευής της συνεδριάσεως η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας ανέπτυξε επίσημη θέση στο θέμα του πρωτείου σε παγκόσμιο επίπεδο εντός της Εκκλησίας. Το σχετικό κείμενο υιοθετήθηκε στη συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου στις 25 Δεκεμβρίου 2013. Εκθέτει παραδοσιακή για την Ορθοδοξία άποψη επί του θέματος, η οποία είναι θεμελιωμένη στην πλούσια αγιοπατερική βιβλιογραφία.

Κατά την άποψή μας αποτέλεσμα των εργασιών αυτής της συνεδριάσεως δεν θα πρέπει να είναι η υπογραφή ενός συμβιβαστικού περιεχομένου κειμένου, αλλά μια έντιμη και ορθή από θεολογικής απόψεως ανάδειξη διαφορών στη διδασκαλία περί πρωτείου και συνοδικότητας στην Ορθόδοξη και τη Ρωμαιοκαθολική παράδοση και η αναζήτηση κοινών στοιχείων, τα οποία θα μπορέσουν να

αποτελέσουν βάση για τη συνέχιση του διαλόγου στο μέλλον.

Επιπλέον, φρονώ σημαντικό να είναι η Επιτροπή να θίξει το θέμα της ουνίας, η συζήτηση του οποίου δεν ολοκληρώθηκε το 2000 εξαιτίας έντονων διαφωνιών μεταξύ των δυο πλευρών επί του θέματος ποιμαντικών και κανονικών επιπτώσεων της ουνίας. Εφόσον η ουνία εξακολουθεί να παραμένει αιμορροούσα πληγή στο σώμα του οικουμενικού χριστιανισμού, κάτι το οποίο αποδεικνείεται και από τα τελευταία γεγονότα στην Ουκρανία, και τις ηχηρές και άκρως πολιτικοποιημένες δηλώσεις των Ουκρανών Ελληνοκαθολικών Ηγετών, είναι ανάγκη να επανέλθουμε στο θέμα αυτό.

Τέλος, ευρισκόμενοι στη Μέση Ανατολή και μάλισα σε μια χώρα, η οποία συνορεύει με το Ιράκ και τη Συρία, είναι αδύνατο παρά να μιλήσουμε και για την τρομερή κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει σήμερα οι χριστιανοί της Μέσης Ανατολής. Στο Ιράκ διαπράττεται γενοκτονία κατά των χριστιανών κατοίκων, η πλειοψηφία των οποίων αναγκάσθηκε να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους μετά την κατάρρευση του καθεστώτος του Σαντάμ Χουσεΐν, ενώ όσοι έμειναν τους προσπαθούν να τους εξαφανίσουν οι ακραίοι ισλαμιστές. Στη Συρία στα κατεχόμενα από τους μαχητές εδάφη οι χριστιανοί υφίστανται σκληρές διώξεις. Έως σήμερα αγνοούμε την τύχη του απαχθέντος πρίν από ενάμιση χρόνο Μητροπολίτη Χαλεπίου Παύλου, μέλους της Μικτής Επιτροπής επί του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, και του Μητροπολίτη Μαρ Γρηγορίου Ιμπραΐμ, συνεπιβάτη του στο ίδιο όχημα τη στιγμή της απαγωγής.

Ενώ συζητούμε τις θεολογικές μας διαφορές, χιλιάδες χριστιανοί Ορθόδοξοι, Ρωμαιοκαθολικοί και Προτεστάντες χύνουν το αίμα τους για το Χριστό. Τόσο αντιπροσωπευτική όπως είναι η συνελθούσα στο Αμμάν Μικτή Επιτροπή δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη απέναντι στις ταλαιπωρίες τους και καλείται να υψώσει την έγκυρη φωνή της υπέρ αυτών.

Μια πηγή: https://mospat.ru/gr/news/51099/